

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 800
Letna naročnina L 1.500
Letna inozemstvo L 2.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XI. - Štev. 22

Gorica - četrtek 28. maja 1959 - Trst

Posamezna številka L 30

Ljudska fronta v Dolini Aosta

Svarilen nauk za vse italijanske demokrate

Deželne volitve v Dolini Aosta, ki so se vršile v nedeljo 17. maja, so izzvale v Italiji veliko komentarjev. Nekateri so trdili, da so v ponedeljek po volitvah poslanci v parlamentu zapustili dvorano, ko so zvedeli za izid volitev, ter se zunaj po hodnikih razburjeni razgovarjali o volitvah prejšnje nedelje. Po enem tednu se zanimanje za njih izide ni nič zmanjšalo in časopisi še vedno pišejo o Dolini Aosta in njenih volitvah. Odkod tolika važnost za deželne volitve v oddaljeni alpski dolini, ki šteje komaj sto tisoč prebivalcev?

KAJ SO »LJUDSKE FRONTE«

Na volitve v Dolini Aosta so gledali in še gledajo z zanimanjem vsi, ker je šlo tam prvič po vojni za odkrito povezavo strank v ljudske fronti. Ljudska fronta je pojav, ki ga poznamo izpred druge svetovne vojne in je Stalinova zamisel. Ta je kot svetovni vodja komunizma naročil komunističnim strankam v Evropi, naj se v demokratičnih deželah povežejo za skupno politiko z različnimi drugimi levičarskimi strankami in stvorijo tako z njimi enotno »ljudsko fronto«. Na ta način, v povezavi z drugimi strankami, bodo komunisti soudeleženi pri vodstvu države in si bodo zaradi svoje boljše taktike in večje discipliniranosti lahko osvojili popolno oblast in vodstvo v državi. Tako bodo brez revolucije prišli na oblast ter bodo lahko izvajali svoj socialistični program. To taktiko ljudske fronte so komunisti z uspehom uporabili najprej v Španiji, kjer so že prišli na oblast, a jih je Franco s svojimi legionarji po večletnih bojih premagal. Poskusili so srečo v Franciji ter se povezali s socialisti in radikali v ljudsko fronto. Zaradi vojne niso mogli izpeljati svoje namere, a bi jo bili, ko bi Hitler ne bil začel vojne. Taktiko ljudske fronte so nato komunisti uporabili med drugo vojno v mnogih deželah. Pri nas je bila »svobodilna fronta« samo vojna oblika »ljudske fronte«. S pomočjo ljudske fronte so po letu 1945 prišli komunisti na oblast na Češkoslovaškem, deloma jim je pomagala tudi na Madžarskem in na Poljskem. V Italiji je prva leta po osvoboditvi obstajala neka oblika ljudske fronte, dokler se De Gasperi ni rešil komunistov leta 1948 ter jih vrgel iz vlade.

Sanje komunistov v opoziciji ostanejo pa vedno povezava z različnimi levičarskimi strankami in skupinami v enotno fronto za doseg oblasti. Italijanski komunisti tega ne skrivajo. Ob različnih prilikah so ponujali svoje sodelovanje vsem, ki bi ga hoteli sprejeti. Do lani so povsod razen pri Nennijevih socialistih naleteli na gluha ušesa. Lani pa smo imeli prvi pojav novega frontizma na Siciliji ob znamenitem Milazzovem poskusu. Kakšen odmev je to našlo v italijanski javnosti, smo že pisali. Letos se je isti poskus pojavil v Dolini Aosta. Stvari so se tam razvijale takole:

ZMAGA FRONTE V DOLINI AOSTA

Dolina Aosta je narodno mešano ozemlje, kjer bivajo v lepem številu Francozi. Minister Bidault, ki je tržaške Slovence izročil Italiji, je boljše poskrbel za svoje sonarodnjake v Dolini Aosta. Z De Gasperijem sta sklenila sporazum, da bo Dolina Aosta postala avtonomna dežela s posebnim statutom. To se je tudi zgodilo in Val d'Aosta je danes polnopravna dežela s posebnim statutom. Nekaj let je vse teklo prav, dokler so ostali povezani v deželni vladi demokristjani in domača avtonomistična stranka Union Val d'Autaine. Toda pred nekaj leti se je ta povezanost porušila zato, ker so demokristjani pokazali preveč nacionalistične težnje. Union Val d'Autaine je šla v opozicijo. Medtem je rimski parlament izglasoval statut za Dolino Aosta in napravil veliko napako: določili so, naj se v deželi glasuje po večinskem sistemu. To se pravi, v deželnem parlamentu morata biti zastopani le dve stranki ali skupini strank, ki dobita največje število glasov. Vse ostale ostanejo

brez poslancev. S tem večinskim sistemom so šli na volitve leta 1954. Večino so dobili demokristjani in z njimi povezane ital. stranke. Druga najmočnejša skupina so bili socialkomunisti, takoj za njimi z razliko le nekaj sto glasov je bila Union Valdotaïne, ki je pa zaradi volilnega sistema ostala brez zastopstva v deželnem parlamentu. Ta poraz je domačine zelo bolel. Zato da bi se letos ne ponovilo isto, so se za volitve povezali s socialkomunisti v nekako »ljudsko fronto«. Njim nasproti je stala »demokratična koncentracija«, sestojela v glavnem iz demokristjanov. Namesto treh smo imeli torej samo dve volilni listi, eno demokratično in eno frontaško. Volilni boj je bil zelo oster, izid volitev negotov. V volilni boj je vsaj posredno posegel tudi domači škof iz Aoste, ki je po navodilih sv. Oficija opozoril volivce, da katoličanu ni dovoljeno vezati se s komunisti in niti ne glasovati za take kandidate, ki so s komunisti povezani. V takem ozračju so se

(Nadaljevanje na 3. strani)

Sudeti na dnevnem redu

Pretekli teden so na Dunaju zborovali sudetski Nemci, ki so jih Čehoslovaki takoj po zlomu nacizma izgnali iz svoje dežele, ker so med vojno odkrito potegnili s Hitlerjem ter skupno z nacisti neusmiljeno preganjali in pobivali češke in slovaške rodoljube na svoji zemlji. Skoro tri milijone jih je na ta način v letih 1945 in 1946 zapustilo Sudete ter se preselilo večini v Zahodno Nemčijo ter Avstrijo. — Med zborovanjem, katerega se je udeležilo tri sto tisoč delegatov, je govoril tudi avstrijski kancler Raab, ki je ostro napadel Češkoslovaško ter jo primerjal Hitlerjevi nacistični Nemčiji ter tako s svojo udeležbo uradno podprl politične zahteve sudetskih Nemcev, ker je v odkritem nasprotju z nevtralnostjo Avstrije. Voditelji sudetskih Nemcev so na zborovanju zahtevali povratek v svoje kraje ter neutralizacijo poljskega ozemlja v okviru nove politične in narodne ureditve Srednje Evrope. Vso stvar so vrhu vsega povezali ter primerjali z vprašanjem Južnih Tirolcev pod Italijo ter pozvali Avstrijo in Nemčijo, naj se z enako odločnostjo kot za tirolske rojake zavzameta za pravice Sudeťov. — Resolucijo o svojih zahtevah so tudi poslali štirim ministrom v Ženevo.

Iz navadne družabne prireditve je tako kongres sudetskih Nemcev zabil čisto politični značaj in povrh vsega še v nevtralnemu Avstriji, kar je še zlasti nedopustno in graje vredno. Zato ni čudno, če je avstrijska vlada z dovoljenjem in celo uradno udeležbo na tem shodu dala češkoslovaški komunistični vladi priliko za diplomatski protest.

Zgleda, kakor da se Avstrija ne zaveda v polni meri svoje zgodovinske naloge in nujnosti, ki jo njen položaj zahteva. Že nekaj časa sem je opaziti, da avstrijsko zunanjo politiko še vedno muči stari, pogubonosni, poganski ter anahronistični nacionalizem, ki je že enkrat usodno ugonobil avstrijsko cesarstvo.

Zaradi sudetskih Nemcev si je Avstrija sedaj pokvarila dobre odnose še s Češkoslovaško, poleg Italije in Jugoslavije, s katerima je v sporu zaradi Južnega Tirola odnosno koroških Slovencev.

BIL JE APOSTOL SVOBODE IN DEMOKRACIJE

John Foster Dulles umrl

V nedeljo je v vojaški bolnišnici »Walter Reed« v New Yorku preminil bivši ameriški zunanji minister John Foster Dulles, ki ga je zavrtna bolezen neusmiljeno priklenila pred nekaj meseci na posteljo, s katere ni več vstal. V ZDA so v znak globokega spoštovanja po vseh javnih poslopjih razobesili zastave na pol droga, predsednik Eisenhower pa je odredil tridnevno narodno žalovanje. Pogreb je bil določen za v sredo.

Vest o Dullesovi smrti je globoko presunila ves svobodni svet in tudi tisti del, ki še čaka osvoboditve. Žalne brzoglavke njegovi vdovi ter ameriški vladi so prišpele z vsega sveta, tudi iz železne zaves, kjer mu ničesar drugega ne morejo očitati, kakor da je bil dosleden do kraja v svojih načelih, kar pa večkrat ni bilo komunistom pogodu, ker jim ni šlo v načrte. — Z Dullesom odhaja

eden največjih svetovnih državnikov, eden redkih, ki je popolnoma doumel brezobzirno taktiko mednarodnega komunizma in temu spoznanju primerno nastopal v mednarodni politiki. Prišel je namreč do globokega spoznanja, da se komunisti boje edino sile in trde pesti. Zato je bil komunistom vedno na želodcu. Njegovi nastopi so bili večkrat predmet razpravljanja ter navidežno diplomatsko nepremišljeni, toda stvarnost mu je na žalost vedno dala prav; kljub temu so ga njegovi rojaki in drugi svobodoljubi vzljubili.

Bil je namreč človek jasnih načel, ki je popolnoma obvladal položaj, zato je dobro vedel, kje je meja popuščanju. Morda je še pre zgodaj izreči dokončno sodbo njegovega dela, točno ga bo ocenila šele zgodovina. Na vsak način je bil človek, kakršnega je zahteval čas in razmere.

Njegov nastop v svetovni politiki sovpada z eno najtežjih dob zgodovine ZDA in sveta sploh. Glavni potezi njegove politike sta: aktivni intervencionizem ZDA, ki so tako popolnoma opustile politiko izolacionizma, ter neumorna obramba svobode. Zgodovina njegove zunanje politike so: Trumanova doktrina za Grčijo in Turčijo (1957), berlinska zamera, Atlantski pakt, korejska vojna, obramba Južne Azije — SEATO —, suška kriza, Eisenhowerjeva doktrina za Srednji Vzhod, kriza na Daljnem Vzhodu (Formosa). Njegovo glavno delo je mirovna pogodba z Japonsko, ki je pravi umotvor, dejanje vredno njegovega

imena. — Že sama gornja imena povedo, da Dulles ni bil samo zunanji minister velike države, ampak, kar se tiče obrambe svobode in demokracije pred nasilstvom, je bil pravi svetovni, univerzalni apostol. Nobeno drugo odlikovanje ni moglo bolje izraziti njegovih zaslug kakor ono z Medaljo Svobode, ki mu ga je pet dni pred smrtjo podelil predsednik Eisenhower. Dulles bo šel v zgodovino upravičeno kot minister Svobode.

Svetovno mnenje in časopisje si je edino v tem, da s smrtjo Dullesa odhaja najvztrajnejši branilec svobode zahodnega sveta, ki si je nesebično do zadnjih moči prizadeval za pravičen mir, svoj najvišji ideal. Bil je človek ne samo močne in vztrajne volje, ampak predvsem človek z globoko vero v Boga ter v končno zmago dobrega nad zlim. Tudi boj med komunizmom in demokracijo je pojmoval kot boj med dobrim in slabim. Zato je bil največji sovražnik tiranstva in zgodovina ga je postavila pred največje tirane vseh časov.

Ni imel časa niti misliti na pokoj. Iz urada je šel naravnost v bolnišnico, kjer se je z občudovanja vrednim pogumom do zadnjih moči kakor smrtno ranjen lev upiral zavrtni bolezni, ki je končno zmagala nad njim, ki je pred tiranstvom, brezboštvom in nasilstvom branil vseh pet kontinentov sveta.

Hruščev v Albaniji

Od ponedeljka dalje se sovjetski ministrski predsednik in glavni tajnik KPSZ Nikita Hruščev muči v svoji najmanjši satelitski državi, Albaniji, ki je zemljepisno ločena od ostalega sovjetskega imperija, toda kljub temu je njegov najbolj zvest podanik. Zato tudi sovjetski prvaki niso čutili nobene potrebe, da bi z obiski bodrili albananske voditelje, ker se nanje popolnoma zanesejo. Albanija je edina komunistična dežela, kamor niso segli odmevi »odjuge« po XX. kongresu SKP; njen voditelj Hodža jo je ohranil popolnoma staliniščno in kot taka slovi še danes.

Prihod Hruščeva v Albanijo je sprožil celo vrsto ugibanj in komentarjev o namenih njegovega potovanja, vendar se zdi, da je ta njegov nenadni obisk v nečem v zvezi s 27. majem, ko poteče znani sovjetski ultimat o Berlinu. S tem, da se je umaknil v najbolj zakotni del svojega imperija, je najbrž hotel dati razumeti štirim ministrom v Ženevi, da ni stvar tako resna. Hruščevu je namreč glavno, da pride do sestanka na najvišji ravni, zato v tem trenutku ne gre se zameriti zahodnjakom, ki so jasno povedali, da ne bodo šli na vrhunsko konferenco pod pritiskom groženj in ustrahovanj.

Vendar se mnogim zdi tako dolg obisk — 13 dni — malo sumljiv. Nekateri sodijo, da zna prititi med tem dolgim bivanjem v Albaniji do sestanka med Nasserjem in Hruščevom in Nasserjem ali Kassemom ali vsemi tremi. Morda bo Hruščev izkoristil to priliko za kratko ekskurzijo v Jugoslavijo; znano je, da so odnosi med Albanijo in Jugoslavijo zelo slabi, ker albanški voditelji že deset let brez prestanka napadajo jugoslovanske komuniste ter so prišli celo na dan z ozemeljskimi zahtevami. Mnogi celo menijo, da zna Hruščev iz Albanije sprožiti kako novo potezo v Sredozemlju ali na Srednjem Vzhodu, ker je vsega zmožen.

V Ženevi še vse po starem

V Ženevi so se ves teden nadaljevala sestajanja štirih zunanjih ministrov; zjutraj se navadno sestajajo na privatne sestanke, kjer so diplomati mnogo bolj iskreni in zaupni med seboj kakor na popoldanskih javnih sejah v palači Narodov, kjer skrbno pazijo, da ne izustijo niti ene besede več, kot so se zjutraj domenili.

Vse seje preteklega tedna štirih zunanjih ministrov v Ženevi so posvetili podrobnejšemu razlaganju in utemeljevanju ter kritiki splošnih načrtov, ki so jih predložili zahodnjaki in Sovjeti prvi teden konference. — Sovjetski zunanji minister Gromiko je skoro eno uro govoril proti zahodnemu načrtu ter ga odbil.

Odgovoril mu je ameriški zunanji minister Herter, ki je spomnil Gromika, da so Sovjeti odbili že več načrtov o nemški mirovni pogodbi prav zaradi nasprotovanja povezavi mirovne pogodbe z nemško združitvijo. ZDA so napovedale vojno eni Nemčiji in samo z eno Nemčijo so po mednarodnih predpisih v vojnem stanju. Zato nista po njegovem kvalificirani ne zahodna ne vzhodna nemška vlada za podpis trajne in veljavne mirovne pogodbe za vso Nemčijo. V imenu Zahoda je odklonil sovjetski načrt, ker vsebuje v sebi krali za bodoče spore med velesilami.

Vendar pa v sedanjih okoliščinah ni prišlo zaradi tega do preloma pogajanj, ampak nasprotno, sedaj se bodo pravzaprav šele pričela prava pogajanja med obema

svetovnima kolosoma. Stirje ministri so se baje že sporazumeli za tajne sestanke, ker so na javnih sejah že izčrpali, kar so si imeli povedati. Pravo delo konference se bo torej vršilo za zaprtimi vrati, in časnikarji bodo spet prepričani svoji fantaziji, intuiciji ter ugibanjem. Znak, da bodo pogajanja dolga, vidijo v tem, da so Sovjeti podaljšali pogodbo s švicarsko družbo za radiotelekomunikacije do 8. julija.

SE NEKAJ ZANIMIVOSTI S KONFERENCE

Največ zanimanja vzbuja obnašanje obeh nemških odposlancev. Medtem ko hoče vzhodnonemško odposlanstvo vzbujati vtis, da nekaj pomeni in se povsod sili naprej, se bonnsko odposlanstvo drži bolj v senci ter se obnaša, kakor da ne vidi Ulbrichtovih odposlancev ob strani glavne konferenčne mize. Von Brentano sploh ne prekorači portala Palače Narodov, ampak mirno čaka v svoji vili, da ga kdo pokliče. Njegovo odposlanstvo vodi tajnik Grewe, ki, kadar govori vzhodnonemški minister Bolz, pasivno posluša ter se ne ne posmeje ne nagrbanci čela, kakor da bi hotel s tem povedati, da on ne sliši in ne vidi nič. Poročajo, da tudi šoferji, ki pripeljejo nemške diplomate in nato čakajo dolge ure pred palačo, ne spregovorijo med seboj niti ene besede. Tudi to spada med razne načine popolnega ignoriranja pankowske vlade. Tudi v tem so Nemci res dosledni.

PRAZNIK MARIJE KRALJICE

Ta mladoletni praznik — praznik Marije Kraljice — je kakor krona in slovesen zaključek majniške pobožnosti. Najlepši mesec v letu — mesec maj — je Cerkev posvetila nebeski Materi Mariji. Majnik je torej Marijin mesec. To je doba cvetja in cvetoče pomladi. Ta čas narava diha in odseva neko nebeško lepoto, v njej se odraža daljni odsev nadnaravne lepote in popolnosti. Čudovita in živa barvitost narave, na vse strani posipano cvetje, prijetno zelenje in vonj, ves ta žamet in mehko, vse to človeka občutno prevzame. Dviga nas k Bogu in k Mariji. Cel ta mesec so se verna krščanska srca pobožno zatekala k Mariji; zatekala so se s posebno verno in ljubeznijo. Iz tisočev cerkva se je dan za dnevom dvigal v nebo en sam velik slavospev besed, molitev in petja, da ljubeče in dostojno počasti najlepšo Rožo vsega sveta, nebesko Gospo in Kraljico Marijo. Sveta majniška čustva in izraze ljubezni še enkrat povzame, strne in poveže v duhovno krono in v bogati venec ljubeznij, lep, globok in veličasten Marijin praznik — praznik Marije Kraljice.

Kakor praznik Kristusa Kralja opeva in slavi veličino in kraljevsko dostojanstvo Jezusa Kristusa Kralja, tako pričujoči praznik opeva in slavi veličino in kraljevsko dostojanstvo Kraljice Marije. Ta praznik nas vabi in podžiga, da ne le danes, marveč vse dni, na dolžen način, kakor treba in kot se

spodobi, počastimo in proslavimo najvišjo vseh kraljic in najboljšo vseh mater, Kraljico in Mater Marijo. — Vsi vemo, kdo je preblazena Devica Marija. Vsi vemo, kakšna in kolika je njena odlika, čast in veličina. Vsem je znano, da je med milijoni in milijardami ena sama žena prejela to izredno veliko in najvišjo čast, da postane Mati božjega Sina. Vsem je znano, da je ta žena bila brezmadežna Devica Marija, ena sama za vse večne čase, ki je po božji volji postala naša skupna Mati in vsečloveška Kraljica, Kraljica sveta, Kraljica nebes in zemlje, potemtako Kraljica vesolja, Kraljica poleg Jezusa Kristusa Kralja.

Vsi vemo, da je Marija najodličnejša žena, najvišja Kraljica, največja svetnica, višja od vseh ostalih ljudi, Kraljica vseh svetnikov, Kraljica vseh ljudi, Kraljica nebes in zemlje, in poleg tega Jezusova in naša Mati, naša zvesta pomočnica in mogočna priprošnja, naš up, naša nada in naša rešitev, naša vodnica in zavetnica. Zatorej je naravno, potrebno in koristno, da se vsi, mladi in stari, ponižamo pred to mogočno in sveto osebo in jo prav vsak dan znova in tudi večkrat na dan pobožno počastimo in s ljubečo molitvijo kličemo na pomoč. Njej — skrbni nebeski Materi Mariji — priporočimo naše duše in naše potrebe, naše življenje in našo večnost, naš dom in naš rod! Marija, hiti na pomoč! Pomagaj nam in reši nas! Sveta Marija, prosí za nas!

Zalostna smrt treh misijonarjev

V farmacevtskem misijonskem laboratoriju »Kristus Kralj« v Veroni se je dne 23. maja zgodila težka nesreča, ki je zahtevala tri smrtne žrtve. Diplomirani kemik, redovnik Fabio Ferdori bi moral v kratkem odpotovati v Indijo, kjer je imel namen posvetiti svoje življenje gobavcem. V ta namen je že dalj časa proučeval posebna zdravila svoje iznajdbe, ki naj bi blažilo učinkovala na nesrečne gobavce. Tudi v petek obnoči zvečer je s tremi drugimi asistenti v misijonskem laboratoriju pod zemljo delal poizkuse z novim zdravilom. Nenadoma pa je vse štiri zajelo močno izhlapevanje poizkusnega zdravila in padli so na tla. Eden je bil še toliko pri moči, da se je zvelkel do vrat, kjer je omedlel. Šele čez tri ure je prišel k zavesti in šel obvestiti predstojnika o žalostnem slučaju. A bilo je že prepozno. Redovnik dr. Ferdori ter ostala dva asistenta sta bila že mrtva. Njihova smrt je globoko pretresla vse mesto. Dr. Ferdori je bil tudi ravnatelj ustanove Umni (Udruženje misijonskih italijanskih zdravnikov).

Izreden dogodek v baziliki sv. Petra

Pretekli teden se je mudilo v Italiji 500 ruskih turistov, predstavnikov industrije in umetnikov. V Rimu so si ogledali razne rimske zanimivosti, vatikanske muzeje in sikstinsko kapelo, nakar so v sredo 13.

maja zjutraj vstopili še v cerkev sv. Petra. Niso vedeli, da je vsako sredo splošna papeška avdiencia. Vsekakor, ko so opazili, da se zbirajo ljudje, so tudi oni počakali in pazljivo prisostvovali papeževemu prihodu v baziliko sv. Petra. Med papeževim govorom pa so brskone dobili povelje za odhod, ker so začeli odhajati iz bazilike, češ da imajo še druge važne obveznosti.

Delovanje avstrijskih dobrotelčnih ustanov

Avstrijska katoliška dobrotelna organizacija »Caritas« je v preteklem letu posvetila posebno pozornost starim in ubogim osebam. V razne ustanove za stare ljudi, ki jih vzdržuje dobrotelna organizacija, je bilo sprejetih 14.000 starih oseb.

Molitve za uspeh konference za mir

Po vseh holandskih cerkvah so predpreteklo nedeljo opravili posebne molitve za mir ob priliki mirovne konference v Ženevi. V povabilu k skupni molitvi za mir je bilo rečeno, da je treba klicati Boga, da da svetu mir in svojo pomoč tistim, ki nosijo težko odgovornost za rešitev vprašanj, ki jih je ustvarilo nezaupanje narodov, rasno sovraštvo in nasilje orožja.

Molimo za naš rod

Dr. LOJZE ŠKERL:

Posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu

V tržaški in goriški škofiji se v tem mesecu mnogo govori o posvetitvi brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Govori se o posvetitvi škofij, župnij in posameznikov. Italijanski škofje so namreč odločili, da se ta posvetitev izvede po vseh škofijah in župnijah. V septembru bodo pa v Catani na evharističnem kongresu posvetili Mariji vso Italijo. To posvetitev bo verjetno izvršil papež sam, ker je kot rimski škof prvi med italijanskimi škofi.

Tržaški gospod škof je odločil, naj se 31. maja posvetijo Marijinemu Srcu vse posamezne župnije. Obenem pa priporoča, naj se vsak kristjan sam posveti Mariji, in to čimprej po dobri in temeljiti pripravi.

Kakšen je smisel te posvetitve? Leta 1917, sredi največjega požara prve svetovne vojne, se je Marija poslužila treh preprostih pastircv v Fatimi na Portugalskem, da je mogla po njihovi besedi v vojne dogodke in uspehe zaverovano človeštvo opozoriti na odrešilno luč krščanstva.

V grozotah svetovne vojne so ljudje pozabili na ljubezen do Boga in na ljubezen do bližnjega. Donenje topov je zadušilo klice po pravičnosti. Ljudje so pričakovali, da si bodo z orožjem in nasiljem zgradili nov svet in si ustvarili mir in srečo na svetu. V Rusiji so se pojavljali jasni znaki revolucije, ki naj bi po načrtih njenih voditeljev doprinesla svetu, ki bi se Boga otresel, mir in blagostanje.

Tedaj je v človeško življenje na viden način ponovno posegla Marija. Kakor se je že v Lurdu poslužila skromne in ponižne Bernardke, da je razgibala in navrhnila h krščanstvu brezbožno Francijo, tako se je v Fatimi poslužila treh preprostih otrok, da je po njih začela veliko in globoko delo narodnega in krščanskega preporoda, ki naj bi se razmahnil po Evropi tja do skrajnega Vzhoda in zajel ves svet. Trije otroci so postali njeni apostoli in sporočili svetu njen opomin ter njeno naročilo.

IN KAKŠEN JE BIL TA OPOMIN? IN KAKšno NAROCILO?

V tedanjih skrbi in bolesti polnih dneh so ljudstva hrepnela po pristni tolažbi, po besedi zaupanja; ljudje so iskali vodnika; iskali so poti, ki naj bi jih resnično in varno popeljala v boljše dni.

Marija opozarja, da si ljudje niso izbrali prave poti za dosego boljših dni. Ne vojna in ne sila, ne greh in ne sovraštvo ne moreta človeku pripraviti boljše bodočnosti.

In katera je prava pot? Molitev rožnega venca in pokora; žrtve in zadoščevanje za grehe, predvsem pa spreobrnjenje in novo življenje. In na tej poti kdo naj bo vodnik? Marija sama. Njena materinska ljubezen! V njeno brezmadežno Srce naj usmerijo vsi svoje življenjske korake, njeemu naj se posvetijo. To je fatimsko Marijino naročilo! To so pogoji rešitve, na katere je opozorila Marija v svoji veliki ljubezni do človeštva, za katerega je tudi sama darovala svojega Sina. Molite! Delajte pokoro! Obnovite življenje! To je klic iz Fatime, to so pogoji rešitve, ki jih po Mariji stavi narodom sam Bog.

PIJ XII. POSVETI SVET BREZM. SRCU MARIJINEMU

Po dogodkih v Fatimi leta 1917 je preteklo več let, predno je cerkvena oblast, ki je v takih zadevah zelo previdna, priznala, da so Marijina prikazanja resnična. Pravi pečat resničnosti je vtisnil fatimskim dogodkom papež Pij XII., ki je

sprejel Marijino naročilo in dne 31. oktobra 1942 posvetil Cerkev in človeški rod brezmadežnemu Srcu Marijinemu.

»Kraljica presvetega rožnega venca,« je tedaj molil sveti oče v posvetilni molitvi, »pomoč kristjanov, pribežališče človeškega rodu in zmagovalka v vseh bojih za Boga, ponižno poklekne pred Tvoj prestol, v trdnem zaupanju, da bomo dosegli usmiljenje in prejeti milost, potrebno pomoč in obrambo v sedanji stiski, ne sicer zaradi našega zaslužnja — saj ga nimamo —, ampak edinele zaradi neizmerne dobrote Tvojega materinega Srca.«

»Tebi, tvojemu brezmadežnemu Srcu, se v tej usodni uri človeške zgodovine izročimo in posvetimo, ne-le v zvezi s sveto Cerkvijo, skrivnostnim telesom tvojega Jezusa, ki trpi in krvavi na tolikih delih in na toliko načinov, ampak tudi z vsem svetom, razklanin v divjih sporih, zažganim v požaru sovraštva kot žrtev lastne zlobe.«

Po teh posvetilnih besedah, s katerimi je Mariji in njeni materinski ljubezni izročil Cerkev in svet, je sveti oče Marijo prosil za vse nesrečne vojne žrtve druge svetovne vojne, ki je bila v polnem teku, za mir v resnici, pravici in ljubezni Kristusovi. Prosil je Marijo, naj sprejme v svoje varstvo nevernike, narode, ki jih loči zmotna ali razkol, zlasti ruski narod. Poprosil je, naj Marija izprosi mir in popolno svobodo sveti božji Cerkvi. »Zajezi,« je vzkliknil k Mariji, »razlivačo se poplavo novega poganstva; budi v vernikih ljubezen do čistosti, vemo za pravo krščansko življenje in apostolskega duha, da bodo množice tistih, ki služijo Bogu, rastle po zaslužnju in številu.«

Posvetilno molitev pa je sveti oče zaključil s sledečo prošnjo: »Končno, kakor sta se Srcu tvojega Jezusa posvetila Cerkev in ves človeški rod, da bi jim bil On, ki so vse upanje vanj položili, znamenje in poročilo zmage in rešitve, prav tako se danes za vedno posvetimo tudi tebi in Tvojemu brezmadežnemu Srcu, o Mati naša in Kraljica sveta, da bi tvoja ljubezen in tvoje varstvo pospešila zmagoslavje boš-

jega kraljestva, da bodo vsi narodi pomirjeni med seboj in z Bogom tebe blagorivali in s teboj zapeli od kraja do kraja sveta večni Magnifikat slave, ljubezni in hvaležnosti Jezusovemu Srcu, v katerem edinem morejo najti Resnico, Življenje in Mir.«

SLOVENSKI NAROD SE JE POSVETIL

Sveti oče je s tem, da je izvršil to posvetitev, izrazil tudi željo, da se tudi narodi, države, škofije, župnije, družine in tudi posamezniki posvetijo Srcu Marijinemu. In to se je tudi zgodilo. Tako na primer je škof Rožman 30. maja leta 1943 pred čudodelno podobo Marije Pomagaj z Brezij posvetil Marijinemu Srcu ves slovenski narod. Takrat so Slovenci Marijo javno priznali in izvolili za svojo Mater in Kraljico.

TUDI ITALIJA SE BO POSVETILA

V Italiji tega še niso naredili. Zato se bo to letos zgodilo.

Taka posvetitev ni nikaka obljuba ali celo zaobljuba v pravem pomenu besede in še manj prisega. Tudi ni neke vrste bogoslužno opravilo, ki bi naklanjalo gotove oblasti ali pravice. Ne sme pa biti zgolj navaden sklep, ki naj nas nagiblje, da bi čistili Marijo, ali zgolj priložnostna molitev, s katero naj bi klicali Marijo na pomoč.

Posvetiti se Marijinemu brezmadežnemu Srcu pomeni, da se Mariji popolnoma izročimo. S tako posvetitvijo obljubimo, da hočemo živeti po zgledu Marijinem. V naših mislih, besedah in dejanju ne sme biti ničesar, kar bi žalilo Marijino Srce. Naš sklep mora biti, da hočemo uravnavati svoje versko in vsakdanje življenje popolnoma po božjih načelih, po zahtevah, ki

Posvetitev Srcu Marijinemu ne more in ne sme biti samo izliv hipnega čustvovanja, imeti mora svoj vpliv na vse naše življenje. Skrbeti moramo, da bomo po tej posvetitvi mogli vsak čas govoriti: »Vse moje življenje je odsev Marijinega življenja.« »Popolnoma sem tvoj, o dobra Mati!«

GRŠKA KRALJEVSKA DVOJICA PRI SV. OČETU

Grška kraljevska dvojica, ki se je pretekli teden mudila v Rimu, je dne 22. maja obiskala tudi sv. očeta. Grška pravoslavna Cerkev je sicer protestirala proti temu obisku, češ da je proti državnim zakonom; toda kralj in kraljica se za te proteste nista zmenila. V Vatikanu so ju sprejeli z vsemi častmi, predpisanimi za take visoke goste. Na razgovoru pri sv. očetu sta ostala dober četrt ure. Sv. oče je s kraljevske dvojice govoril v novi grščini, kar je grškega kralja vidno vradostilo in je pozneje izrazil svoje zadovoljstvo nad tako prijaznim sprejemom. Tako nato je sv. oče sprejel še kraljevske spremstvo, na katero je imel govor v francoščini, končal pa je v novi grščini.

Po končani avdienci, ko sta grški kralj in kraljica s svojim spremstvom že zapuščala vatikanske dvorane, se je sv. očetu približal osebni zdravnik kralja Pavla in mu rekel: »Se spominjate, svetost, ko sem Vas v Grčiji zdravil?« Sv. oče ga je pozorno pogledal in ga spoznal: »Gotovo se vas spominjam,« mu je rekel in se začel z njim navdušeno pogovarjati, medtem ko je kraljevski sprevod že izginil. Kraljevska

dvojica je nato obiskala še vatikanskega državnega tajnika.

Tako se je zaključil po več stoletjih prvi uradni obisk grških kraljev pri rimskem papežu. Leta 1445 je bizantinski cesar Janez VIII. Paleolog prisostvoval florenškemu vesoljnemu koncilu in takrat je obiskal tudi sv. očeta. To se je zgodilo pred 514 leti. Obisk grškega kralja Pavla in kraljice Friderike je zapustil v vatikanskih krogih najlepši vtis.

ZGODBA IZ VZHODA

INDIJSKA: Srečala sta se bogat Indijec in ubožec. Bogatin začne: »Jaz imam tisoč blestečih zlatnikov, zato me moraš spoštovati!« — »Zakaj neki? Kaj mene to briga!« odgovori na kratko revež. — »Toda, če bi dal tebi polovico zlatnikov, ali bi me potem spoštoval?« — »Prav gotovo ne! Čemu? Potem bi imela oba enako in ne bi imel razloga, da bi te spoštoval!« — »No, dobro! Kaj pa, če bi ti podaril vse cekine?« — Ubožec odgovori: »Potem bi moral ti spoštovati mene!«

Katoliški škofje Jugoslavije

o krščanskem zakonu in družini

Zapisali smo v uvodniku dne 21. maja, da so »druge morale«, ki ne temelje na evangeliju, prazna beseda. Te »druge morale«, ki jih nekateri tako goreče širijo med našim ljudstvom, so zlasti pogubne za pravo družinsko življenje. Uče in opravičujejo dejanja, ki naravnost rušijo in uničujejo krščansko družino in s tem tudi narod ter državo. Zato smatramo za svojo dolžnost, da v prid sedanjim in prihodnjim našim družinam ponatisnemo Pastirsko pismo katol. škofov Jugoslavije o krščanskem zakonu in družini. To pismo je bilo prebrano s prižnico v Jugoslaviji in tudi na tržaškem radiu. Toda »besede letijo, napisano ostane«. Zato naj bo tu zapisano v premislek staršem in tudi drugim, ki se jih tiče. (Ured.)

Pomembnost družine

1. Najstarejša človeška skupnost je družina; ta je osnovna celica vsega družbenega življenja. Po družini otrok stopi v javnost, to se pravi v državljansko skupnost. (Leon XIII.: Rerum novarum, n. 10 - Fontes III, 360)

2. V družini se otrok navzame različnih nagnjenj, navad in misli, ki ga skoraj zmeraj spremljajo skozi vse življenje in mu dajejo nekaj izrazito osebni pečat.

3. Od tod velika pomembnost družine v življenju človeštva. Kakršna je družina, tak narod.

Po besedah pogankega filozofa Cicerona je družina »seminarium civitatis« — semenišče države.

Družina je zibelka, ki daje narodu nove člane, državi nove državljane, Cerkvi nove otroke, nebesom pa prihodnje svetnike.

4. Zato je razumljivo, da je Cerkev skozi vsa stoletja z največjo skrbjo in ljubeznijo pazila na družino; za zgled družinskega življenja stavi svojim vernikom pred oči sveto družino v Nazaretu.

Zakon korenina družine

5. Osnova ali korenina družine je zakon. Kakor si ne moremo misliti debela brez korenine, tako si ne moremo misliti družine brez zakonske skupnosti.

6. O zakonu se mnogo piše in govori. Širijo se zmotni pogledi na zakon, nepravilni pojmi in škodljivi nasveti, tako da že papež Pij XI. toži, da mnogi ali sploh ničesar ne vedo o svetosti krščanskega

zakona ali to svetost tajé ali pa jo sploh zamujejo. (Casti conn. AAS 1930)

Zato vaši škofje čutimo dolžnost, da vam na kratko obrazložimo skrivnost zakona, njegovo vzvišenost in dolžnost, ki jih ta skrivnost nalaga zakoncem.

7. Zakon je božja ustanova. Postavil ga je sam Bog, ko je ustvaril človeka ter rekel Adamu in Evi: »Plodita se in množita!« (1 Moj 1,28)

Iz teh besed je razviden namen zakona, njegove dolžnosti in pravice.

8. Bog je ustvaril enega Adama in eno Evo. Zakon je torej po božji volji enojnost, ker Bog ni hotel, da bi bil zakon drugačen kakor med enim samim možem in eno samo ženo. (Casti conn. AAS 1930, n. 13)

9. Zakonska vez je nerazvezna, to se pravi: traja dotlej, dokler je z ene strani ne razveže smrt.

10. Res je, da je vzvišeno pojmovanje zakona pri nekaterih narodih potemnelo in so nekateri narodi zašli v mnogoženstvo. Pogosto so možje trdega srca mogli ženo »odsloviti«, in to celo med judovskim ljudstvom, ki je imelo razodete božje resnice.

11. Ko je pa Gospod Jezus Kristus vi-

del to trdoto srca nasproti ženi, je rekel Judom: »Od začetka pa ni bilo tako.« (Mt 19,8) Jezus Kristus brezpogojno terjaja nerazveznost zakonske zveze, ko pravi: »Kar je torej Bog združil, tega naj človek ne loči.« (Mt 19,6)

Zakon je torej tako trdna zaveza, da traja do smrti.

Krščanski zakon je zakrament

12. Gospod Jezus Kristus je odlikoval krščanski zakon s častjo zakramenta. Zato pravi sveti Pavel, da je zakon velik zakrament »v Kristusu in v Cerkvi.« (Ef 19,6)

13. Med kristjani zakon torej ni samo naravna zaveza, marveč nadnaravna, kakor je nadnaravna zaveza med Kristusom in Cerkvijo.

14. Kakor ne moremo misliti, da bi Kristus zapustil svojo Cerkev ali da bi se Cerkev izneverila Njemu, tako ne sme ne mož zapustiti svoje žene, žena pa se ne sme izneveriti svojemu možu.

15. Zakramentalni zakon je tako trden, da ga nobena zemeljska sila ne more razvezati.

(Se nadaljuje)

Amerika brez hišnih pomočnic

Naše gospodinjice čestokrat zavidajo ameriške žene, katerim je moderna tehnika olajšala hišna dela, da jih lahko opravljajo z najmanjšim trudom. V resnici ni tako. Ameriške žene bi rade dale v prostorski v zameno za eno samo hišno pomočnico vse najmodnejše stroje. V ameriški deželi sveta ni položaj žene in matere tako otežkočen kakor v napredni Evropi. Ameriška žena ne more ostati doma med štirimi stenami domače hiše, ona se udeležuje tudi v javnosti, najpogosteje z delom, kakor z udeležbo po raznih prireditvah, po dobrotah ustanovah in podobno. Čim višji položaj zama njen mož v javnosti, tem višje mora njeno udeležbo v javnem življenju. To pa zahteva velikega napora. Vzemimo si za zgled slučaj Betsy Anne. Z 22 let se je poročila z dobrim, komaj diplomiranim Billom. Bila je lepa, večša vseh gospodinjstev, iz dobro stoječe družine, tako da ni poznala pomanjkanja. V prvih letih so se ji rodile tri ljubke de-

klice. Toda neusmiljene zahteve ameriškega življenja so si tudi njo izbrale za žrtev. Ljubila je družbo, rada je imela povabljenega na kosilo, toda morala je vedno vse sama pripraviti in potem pospraviti. Z možem sta zelo ljubila gledališke predstave, toda nikdar se jih nista mogla udeležiti, ker ni bilo nikogar, da bi pazil na otroke. Starši obeh zakoncev so jima vedno ponujali znatne vsote denarja, toda Anna se je temu uprla: »Ne potrebujem nobene miloščine. Lahko bi plačala služkinjo, če bi jo našli, toda preiskala sem vse kraje daleč naokoli, a vse zaman.« Tako je morala Ana vzeti nase vso težo gospodinjstva in materinstva ter del moževega dela. Vse to je strlo njeno zdravje. Mož jo je skušal pri gospodinjstvu in vzgoji otrok nadomestiti, a se mu ni posrečilo. Zakon se je končal z ločitvijo.

Neki ameriški zdravnik je prišel na genialno idejo. Staknil je neke mladega fanta in ga izučil v vseh gospodinjstvih in drugih delih. Postal je izvrsten kuhar, strežaj, šofer in podobno. Zaslovel je v vsej bližnji okolici in kadarkoli so kje priredili kakšno slavnostno večerjo, so vedno vprašali zdravnika, če jim »posodi« za tisti večer svojega kuharja. Gospe sploh niso poslane prej vabil, dokler si niso zagotovile zdravnikovega kuharja. Ta jim je bil bolj potreben kakor vsi povabljeni.

Kaj naj si ob teh vrsticah mislijo naše pridne slovenske služkinje? Deset, dvajset in tudi več let delajo in garajo morda vedno pri isti družini z malenkostno plačo in še manjšim razumevanjem od strani gospodarjev. Gospodarji, pa četudi najboljše, so vedno zahtevni. Pa bi včasih zadostovala le ena prijazna beseda, le eno skromno priznanje, da bi služkinji bilo delo in življenje olajšano. Amerika nas samo prehituje. Čez petdeset let, če ne prej, bo položaj evropskih gospodinjstev isti, kot je sedaj položaj ameriških. Hišnih pomočnic ne bo več. Že sedaj si malokatero podeželsko dekle izbere za poklic delo služabnice. Tega ne dela toliko, ker bi se ji to delo zdelo poniževalno, saj vsako delo, pa naj bo še tako nizko, plemeniti človeka, temveč največ iz dejstva, da je bilo vedno od strani gospodarjev premalo razumevanja za služkinje. Le redki so primeri, da je služkinja upoštevana kot član družine, kot oseba, ki mnogo pripomore k družinski sreči in miru. Zato si dekleta raje izberejo poklice, v katerih so bolj proste in bolj zaščitene. V zadnjih letih se je sicer socialni položaj služkinj izboljšal, vendar je v mnogih primerih ostal zakon le na papirju. Služkinje si ne upajo zahtevati svojih pravic, ker se gospodarjev bojijo, gospodarji pa izrabljajo njihovo boječnost v svoje namene in si zakone po svoje prirokujejo. Služkinja, ki je vestna in poštena pri svojem delu, ima dolžnost zahtevati svoje pravice, ki ji po božjih in človeških zakonih pripadajo. S tem bo pomagala sebi in pripomogla, da se bo tudi položaj njenih sovrstnic izboljšal.

Les amants (Gli amanti - Ljubimci) je zadnje delo mladega, komaj 27-letnega francoskega režiserja Louisa Malleja. Film, za katerega je vladalo tolikšno pričakovanje, je prišel tudi na naša platna v Trstu in Gorici. Od zadnjega beneškega festivala se je o tem filmu veliko govorilo in pisalo, zato ni čudno, da je bilo zanj toliko zanimanja.

Pr. v prvih letih po vojni godilo Nemcem. Stališče raznih satelitskih režimov do njih manjšin je podobno razmerju ZSSR do samih podložniških držav. Kakor drugim, je bila manjšinam dovoljena navidezna narodna samobitnost, dopustila so jim jezik in vero, šole, tisk, gledališča itd. Vse pa je bilo odvisno od tega, kako so voditelji manjšine v večjem ali manjšem obsegu »sodelovali« z režimom. Manjšine same pa so spoznale, da je resnična neodvisnost prepovedana. Seveda skuša režimska propaganda prikazati svoje pravično ravnanje do manjšin zlasti s tako imenovanimi »kulturnimi« skupinami.

Te skupine delujejo v tako zvanih »Frontah«, izdajajo poročila in služijo kot odlični propagandni maneuver sovjetske zunanje politike. Tako so n. pr. med madžarsko revolucijo leta 1956 lutkovni predstavniki in tisk manjšinskih skupnosti v veliki meri povečali svoje napore za ohranitev manjšine »v liniji« ter so proglasili protirezijske demonstracije za »šovinizem, ki ga financira podpira Zahod.« — Končno, zakonite pravice o samoodločbi narodov niso v komunističnih državah nikdar javno priznali.

Najprej so sklenili, da filma v Italiji sploh ne bodo predvajali, zaradi cenzure. A potem so črtali nekatere prizore, zato je cenzura dala dovoljenje, da se sme film predvajati.

Navadno so kaj malo vredni tisti filmi, za katere se dela veliko reklame. Ta film nam to samo potrjuje. Kdor je šel gledat ta film z željo, da vidi kaj izrednega, je ostal popolnoma razočaran. Ne samo, da ni nič izrednega, ampak navaden, dolgočasen film, ki prikazuje zgodbo nezadovoljne in nemirne ženske. Ker je njen mož do nje precej hladen, si išče ona v Parizu razvedrila izven zakona. In res se zdi, da je našla tistega, ki bo tretji v trikotniku. Mož jo prisili, naj povabi na svojo pristavo prijateljo in namišljenega ljubimca. Ko se ona vrača domov, se ji avtomobil pokvari, zato prosi pomoči nekega mladeniča, ki jo s svojim avtom spremlja do njene pristave. Nobeden ne more predvideti, kaj se bo potem zgodilo. Ponoči je ženska nemirna in gre v park, kjer je tudi mladenič. Po dolgem sprehodu po parku se končno vrmeta v hišo, kjer ga ženska povabi v svojo sobo. Po »nepozabni« noči se zjutraj odpravita in kot mesečna zapustita hišo, medtem ko ju ostali presenečeno opazujejo.

Kaj je hotel režiser s tem dokazati? Da privede bogastvo in dolgčas v nemoralno? Ne, film nima tega namena. Omeji se le na nekaj erotičnih prizorov. In to je vse. Dejanje se odigrava precej dolgočasno, predvsem v prvem delu filma. V drugem delu pa postanejo prizori že kar smešni, posebno nočni sprehod po parku. Morda je hotel režiser s tem prizorom ustvariti poezijo, kar pa mu ni najmanj uspelo. Vse skupaj je tako absurdno, začeni s samo zgodbo, da se mora gledalec nehoti smejati. Vsebinsko ne more prepričati, ker je sama na sebi nesmisel. Ali je hotel režiser dokazati, do kam lahko pride erotizem v filmu? Toda ko odrežejo tiste prizore, kaj še ostane? Prav nič. O kaki estetski ali idejni vrednosti se ne more govoriti, kajti problemi so premalo poglobljeni.

Z moralnega stališča je film popolnoma nesprejemljiv, predvsem zaradi skrajno nemoralnega ozračja, v katerem živijo glavni junaki. Rešitev problema je negativna, ker s tem, da ženska zbeži z ljubimcem, oskrni zakon in materinsko ljubezen. Kar se pa prizorov tiče, je film v drugem delu ena sama pornografija. Redki lirski ostenki ga ne morejo rešiti te obsodbe.

Iz zgoraj navedenih razlogov je film neprimeren za vsakogar (Escluso).

RAZNE NOVICE

Jugoslovanske carinske izpremembe

Novi carinski predpisi za uvoz blaga v Jugoslavijo so bili objavljeni v Uradnem listu dne 13. maja, v veljavo pa bodo stopili čez 30 dni, to je 12. junija. Iz Uradnega lista posnemamo naslednje nove podatke: Povsem carine prost bo še nadalje uvoz živilskih proizvodov, razen sladkorja, kave, kakava, čaja. Carine prost bo tudi uvoz kemičnih izdelkov in medicinskih in farmacevtskih proizvodov na podlagi zdravniškega recepta, dalje uvoz pralnega mila, traktorjev, kmetijskih strojev in aparatov za pribor, nadalje uvoz obutve iz navadne kože, knjig in brošur, časnikov in revij ter not.

Na vse drugo blago se bo plačala carina po določeni procentualni stopnji. Navajamo le nekatere izmed 87 splošnih postavk:

Sladkor: 10-odstotna carina na ceno 170 din za kg; kava: 40 odst. carina na ceno 1100 din; zračnice: 60 odst. carina na vrednost 1100 din za kg; bombažne in stanične tkanine: 25 odst. carina na vrednost 2600 din za kg; volnene odeje: 30 odst. carina na vrednost 5000 din za kos; pisarniški pisalni stroji (ne portabile): 60 odst. carina za vrednost 25.000 din; šivalni stroji 40 odst. carina za vrednost 70.000 din; kolesa 50 odst. carina na vrednost 22.000 din.

Če gre za rabljeno blago, se cena zmanjša za primeren odstotek.

Odpravo carinskih olajšav bodo občutila podjetja, ki so se bavila s pošiljanjem paketov v Jugoslavijo, najbolj pa jo bo občutilo jugoslovansko prebivalstvo, kateremu so bili v vseh teh letih »blagostanja« v veliko pomoč paketi iz tujine.

Obnovljen sporazum za emigracijo v Avstralijo

Brezposelnost in tudi želja po avanturah je marsikoga pripravila do tega, da se je odločil za emigracijo.

Pretekli teden se je mudil v Rimu avstralski minister za emigracijo Downer. Na sestanku, ki ga je imel v Rimu z italijanskimi ministri in ravnatelji za emigracijo, je izjavil, da se bo emigracija

Italijanov v Avstralijo nadaljevala. V Avstraliji gradijo nova naselja za izseljence, svojcem izseljencev bo olajšan odhod v Avstralijo in odpravili bodo tudi določilo, da mora vsak izseljenec delati po prihodu v Avstralijo pri istem gospodarju za dobo dveh let. Minister Downer je zlasti poudaril, da v Avstraliji zelo potrebujejo žensk, ki bi bile pripravljene delati po hotelih in kot bolniške strežnice.

Sporazum o izseljevanju v Avstralijo, ki bi zapadel 31. julija letos, so sedaj podaljšali do 31. julija prihodnjega leta.

Ljudska fronta v Dolini Aosta

(Nadaljevanje s 1. strani)

vršile volitve. Njih izid je bil: Fronta je dobila okrog 30 tisoč glasov, demokratska koncentracija 28 tisoč. Torej zmaga je fronta, ki bo sestavila novo deželno vlado.

DAMOKLEJEV MEC ITALIJANSKE DEMOKRACIJE

To dejstvo, da se je skupina katoličanov (Union Valdotaie sestavljajo katoličani) povezala s socialkomunisti v ljudsko fronto in da je skupaj z njimi zmaga na volitvah, je povzročilo preplah v vsej državi. Zgledi vlečejo. Na Siciliji se bo kmalu lahko zgodilo isto, če se bo Milazzo v zadostni meri uveljavil na prihodnjih volitvah. Nevarnost je zato, da se bodo levičarsko usmerjeni katoličani začeli vezati s komunisti za doseg določenih ciljev. Komunisti pa bodo take katolike izrabili, da pridejo na oblast. To je Damoklejev meč, ki sedaj visi nad ital. demokracijo.

KJE SO VZROKI?

Kako da je do tega položaja prišlo? Vzrokov je več. Poudarili bi dva:

1. Mnenje nekaterih katoličanov, da je mogoče braniti narodne in socialne vrednote v skupni fronti s komunisti. Zato da je prav, če se z njimi povežejo. — To mnenje je zmotno, kot učijo tuji zgledi. Pa tudi basen o ježu in lisici. Da bi otroci zopet imeli v berilih to basen!

2. Taktična napaka pri Krščanski de-

mokraciji. Ta nastopa v obmejnih pokrajinah kot zagovornica predvsem nacionalnih interesov, torej kot izrazito šovinistična stranka. To se godi na Siciliji, v Dolini Aosta, v Južnem Tirolu in tu pri nas, bodisi v Slov. Beniciji, na Goriškem ali na Tržaškem. Ta taktika krščanske demokracije njej sami silno škoduje, ker ji odtujuje ne samo tujerodne volivce, temveč tudi ital. volivce same, ki so naveličani šovinizma in iščejo sprave med evropskimi narodi v duhu Nove Evrope. Takih ljudi je posebno med mladimi vedno več. To so povečini tudi najbolj idealni elementi, ki jih KD zaradi svojega šovinizma odbija. Taki ljudje najdejo potem pot v socialkomunizmu, ki se ravno na obmejnih področjih dela zagovornika vseh zatiranih in preganjanih.

Zato si nauk iz Doline Aosta vzemimo k srcu katoličani vsi: Slovenci, da ne bomo verjeli ježu v rdečem oblaku; Italijani, da ne bodo z dosedanjimi taktiki odbijali od sebe najbolj idealnih ljudi in posebno še tujerodcev. Moglo bi postati usodno za nas in zanje.

Radio Trst A

od 31. maja do 6. junija 1959

Nedelja: 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 15.40. Sekstet Ubald Vrabec. — 17.00 Naivna žena in bolni mož, veseloigra v treh dej. — 21.00 Pesniki in njih stvaritve - Giovanni Pascoli. — 22.10 Mala antologija slovenske vokalne glasbe. — 22.30 Milhaud: Koncert št. 2 za violino.

Ponedeljek: 14.30 Teden v svetu. — 18.10 Koncert tria Trost-Vattino-Viezzi. — 19.00 Pisani balončki. — 20.30 Leos Janáček: »Iz mrtvega doma«, opera v treh dejanjih - ob 21.00 uri: Opera, avtor in njegova doba - 2. odmoru, približno ob 21.35. Mala literarna oddaja.

Torek: 8.30 Slovenske zasedbe in zbori. — 9.00 Brahms: Kvintet v f molu za klavir. — 10.30 Grieg: Peer Gynt, suite št. 1. — 16.00 Platon: Poslednji dnevi Sokrata, slušna predstava v enem dejanju, prevedel Anton Sovre, igrajo RO, v vlogi Sokrata nastopa kot gost Lojze Potokar, član Narodnega gledališča v Ljubljani, režira kot gost Balbina Barankovič-Battelino. — 18.00 Zora Kafol: »Dežela pod jezerom«. — 18.10 Simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije - Mendelssohn: Simfonija št. 3. — 21.00 Obletnica tedna. — 22.00 Umetnost in življenje - »Se en prevod Dantejevega pekla« - razgovor s Tinotom Debeljakom.

Sreda: 18.10 Beethoven: Koncert št. 4 v G duru za klavir in orkester, op. 58. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 21.00 Vitez brez oklepa, veseloigra v treh dejanjih. Četrtek: 18.10 Mahler: Pesem zemlje. — 19.00 Šola in vzgoja - Ivan Theuerschuh: »Kakšne zahteve ima bodoča evropska šola«. — 21.00 Iz življenja Indijancev. — 22.00 Iz sodobne književnosti - Dva pesniška prvenca. — 22.40 Šostakovič: Kvintet s klavirjem, op. 57.

Petek: 18.10 Bruch: Koncert št. 1 v G molu za violino. — 18.40 Zbor Valentin Vodnik. — 19.00 Širimo obzorja - Stari znanci. (6). — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.00 Znanost in tehnika - »Nevarnost radioaktivnosti v zraku«. — 22.15 Koncert sopranistke Ančice Mitrovič.

Sobota: 16.00 Novelist tedna. — 16.20 Koroške narodne pesmi. — 18.00 Oddaja za najmlajše - Zalost in veselje. — 21.00 Jesenski večer, radijska igra - igrajo člani RO.

Narodne manjšine Vzhodni Evropi

(Po »East Europe« prir. A. B.)

Komunistične režime satelitskih držav nemirjajo danes narodne manjšine, kakor se je to dogajalo njihovim predhodnikom v prejšnjem stoletju. Vsaka manjšina, kjerkoli je, tvori strnjeno trdnjavo, ki jo okoli komunistični vladavini. Verodostojna poročila govornijo o stalnem trenju med različnimi narodnostmi, čemur tudi komunistične vlade ne morejo odpomoči. Od konca druge svetovne vojne sem je bila komunistična politika v satelitskih državah — kakor tudi v Sovjetski zvezi — napram manjšinam raznolika in elastična. Pri nekaterih narodnostnih skupinah so vpeljali načelo ohranitve narodne samobitnosti, in to vsaj na videz. To zlasti pri onih manjšinah, ki so bile močne, in pri katerih je bilo na splošno opaziti odpor proti komunističnemu režimu. Z druge strani pa smo sistematično zatiranje oz. izgon narodnih manjšin: tako se je n.

pr. v prvih letih po vojni godilo Nemcem. Stališče raznih satelitskih režimov do njih manjšin je podobno razmerju ZSSR do samih podložniških držav. Kakor drugim, je bila manjšinam dovoljena navidezna narodna samobitnost, dopustila so jim jezik in vero, šole, tisk, gledališča itd. Vse pa je bilo odvisno od tega, kako so voditelji manjšine v večjem ali manjšem obsegu »sodelovali« z režimom. Manjšine same pa so spoznale, da je resnična neodvisnost prepovedana. Seveda skuša režimska propaganda prikazati svoje pravično ravnanje do manjšin zlasti s tako imenovanimi »kulturnimi« skupinami.

Te skupine delujejo v tako zvanih »Frontah«, izdajajo poročila in služijo kot odlični propagandni maneuver sovjetske zunanje politike. Tako so n. pr. med madžarsko revolucijo leta 1956 lutkovni predstavniki in tisk manjšinskih skupnosti v veliki meri povečali svoje napore za ohranitev manjšine »v liniji« ter so proglasili protirezijske demonstracije za »šovinizem, ki ga financira podpira Zahod.« — Končno, zakonite pravice o samoodločbi narodov niso v komunističnih državah nikdar javno priznali.

Nemci Po drugi svetovni vojni se je nemška manjšina v satelitskih državah zaradi grozot vojne in masovnega odhoda skrčila na eno šestino v razmerju s predvojnimi stanjem. V glavnem so sedaj ostale nemške manjšine na Poljskem, Češkoslovaškem, Madžarskem in v Romuniji. — Oglejmo si sedaj na kratko položaj te manjšine v omenjenih državah.

Na splošno lahko rečemo, da je Gomul-kova oblast zavzela na Poljskem, v nasprotju s stalinističnim obdobjem, do Nemcem strpno stališče. Gomul-kova vlada dopušta emigracijo v Nemčijo, česar stalinisti sploh niso dopustili. Težko je z gotovostjo reči, koliko je danes Nemcev na Poljskem. L. 1957 so jih našli 65.000. Stalinistična vlada je ustanovila »Kulturne domove« za Nemce edino iz propagandnih namenov; Gomul-kova vlada pa je to opustila in ustanovila »Nemško kulturno-socialno organizacijo«, o kateri je »Trybuna Ludu« pisala, da uživa veliko popularnost. L. 1958 je bilo po pisanju poljskih časopisov na Poljskem 117 šol z nemškimi jeziki, katere je obiskovalo 4878 učencev. V Wrocławu (nekdanjem Breslau) pa se tiska nemški dnevnik.

Nemška manjšina na Češkoslovaškem je pokazala precej trdnost in v ponovnem sprejetju češkega državljanstva (v povojni zakonodaji je nemška manjšina izgubila češko državljanstvo). L. 1953 je režim avtomatično podelil državljanstvo vsem Nemcem, živčnim v državi. Samo glasilo mahjšine, ki izhaja v Pragi, je moralo večkrat kritizirati zadržanje Nemcev do socialistične aktivnosti ter zapisalo, da se nekateri Nemci raje udeležujejo vojnobujstvom, kot da bi delovali za mirno sodelovanje z delovnim ljudstvom v državi. Nemška manjšina šteje tu 160.800 pripadnikov, od približno predvojnih 3.300.000. Sedaj imajo Nemci tri predstavnike v češkem parlamentu. Na kulturnem področju pa imajo Nemci 16 »društev za ljudsko umetnost«. Predvojne šole so izgubili.

Na Madžarskem je sedaj okrog 200.000 Nemcev. Imeli so tudi precej šol.

V Romuniji živi v Transilvaniji kakih 365.000 Nemcev. Tu imajo Nemci 329 šol z 38.000 učenci. Dalje imajo 14 tehničnih in strokovnih šol. V Bukarešti tiskajo svoj časopis. Na čelu lutkovne masovne organizacije »Nemškega antifašističnega odbora« pa je nek bivši nacist.

MADŽARI Ne tako raztreseni kakor Nemci, imajo Madžari ugodnejše pogoje za ohranitev svojih narodnih posebnosti v dveh satelitskih državah, kjer imajo številčno močno manjšino: v Romuniji šteje celotna madžarska narodna manjšina 1.650.000 prebivalcev, na Češkoslovaškem pa 400.000 pripadnikov. Sto tisoč Madžarov živi v Sovjetski Podkarpatski Rusiji, 500.000 pa v Jugoslaviji.

Komunisti v Romuniji in na Češkoslovaškem smatrajo položaj madžarske manjšine za ugodno rešen. Kjer pa se pojavi nemir ali nezadovoljstvo, pripisujejo ta pojav »buržujemsku nacionalizmu«, »šovinizmu« ali »imperialističnim provokacijam«.

Revolucija l. 1956 je vzbudila simpatije tudi pri madžarskih manjšinah izven domovine. Tudi madžarski uradni viri sporočajo, da so iskre upora med tako zvano kontrarevolucijo tlele tudi med Ogri, živčimi v drugih satelitskih državah in med »sosednimi narodi«, toda zatrjujejo, da je bil ta nemir plod »šovinistično-nacionalističnih čustev«.

(Nadaljevanje)

Sporod tržaškege velesejma

Mednarodni vzorčni velesejem v Trstu — XI. po številu — bo odprt 21. junija, verjetno v navzočnosti predsednika ministrskega sveta Segnija.

Sporod velesejmskih prireditvev bo naslednji: 22. junij bo »dan Jugoslavije«; 23. junij »dan Nemške zvezne republike«; 24. junij »dan Avstrije«; 25. junij »dan Jordanije«; 28. junij bo »dan lesa in mednarodnega kongresa za pohištvo«; 30. junij bo »dan Indije«; 1. julij »dan Cipra«; 2. julij »dan Libanona« in 4. julij »dan Združenih držav«.

Zaključek oddaj »Radio za šole«

V soboto 23. maja se je zaključil ciklus oddaj »Radio za šole«. Te oddaje so trajale od oktobra lanskega leta dalje na vsedržavnem radijskem omrežju in ki jih je oddajala tržaška TV postaja. Pri zadnji oddaji so poleg igralcev, napovedovalcev in režiserjev, ki so prispevali pri teh oddajah, nastopili na odru tržaškega gledališča Verdi tudi člani tržaškega dramskega gledališča in drugi.

Minister Togni v Trstu

V nedeljo se je mudil na obisku v Trstu minister za javna dela Togni. Njegov obisk v Trstu je bil v zvezi z odprtjem novega doka Tržaškega arzenala, ki je dopolnil naprave tržaškega pristanišča. Do zdaj so morali usmerjati ladje večje to-

BAZOVISKI ODER

ponovi v nedeljo 31. maja ob 18. uri v župnijski dvorani v **Barkovljah** veseloigro v treh dejanjih:

POSLEDNJI MOŽ

Ob polni dvorani je za igralce in gledalce večji užitek. Zato pridite!

naže, ki so bile potrebne popravila ali čiščenja trupa, v druga pristanišča, ki so opremljena s primernim dokom.

Novi dok pa bo lahko sprejel v popravilo ali čiščenje ladje do 36.000 ton tonase. Dolg je 207 m, širok pa nad 28 m, v globino pa sega 9,30 m. Poskusno obratovanje je opravil ob koncu aprila z nekaterimi deli na trupu »Toscan«.

Minister Togni je razen tega izročil njunemu namenu Mladinski dom v Sesljanu in naselbino San Giorgio v Skednju, ki sta namenjena istrskim beguncem. Stala sta skupno okrog 300 milijonov lir. Mladinski dom (Casa del Fanciullo) je moderno urejen otroški vrt, naselbina San Giorgio pa obsega 7 stavb s 110 stanovanji v bližini ILVA.

Ujel je 100 kg težko ribo

Tržaški lekarnar Ruggero Gironcoli je v petek zjutraj ujel v tržaškem zalivu nad 100 kg težko ribo. Po hudi borbi se mu je s pomočjo dveh prijateljev posrečilo s harpuno ujeti ogromno ribo, nakar so jo zavlekli v tržaško pristanišče in jo dvignili na pomoč pri Sv. Andreju. Ugotovili so, da je riba vrsta loparja, tako zvana »pesce luna«, ki je pri nas zelo redka riba in je le slučajno zašla v naše pristanišče. Napravila je pa med prvimi kopalci precej preplaha, ker so jo zamenjali z morskim psom. Meso te ribe ni užitno, pač pa iz jeter stiskajo olje.

Razne novice v Dolini

Preteklo nedeljo smo v Dolini blagoslovili novo župnišče, mladinski dom in novo igrišče ob farni dvorani. Ob navzočnosti številnih vernikov, zlasti mladine, je izvršil sveti obred stolni prošt msgr. Alojzij Salvadori. Tako ima naša župnija vsaj glavna moderna sredstva za boljšo bodočnost. — Ponovno se zahvaljujemo vsem krščanskim družinam v župniji, ki so pri večmesečni zbirki uspešno sodelovali in nam tako zelo pomagali. Bog povrni!

Istega dne smo imeli slovesnost prvega sv. obhajila. Kar 24 malih kristjanov je pristopilo k prvemu sv. obhajilu. O izredno lepem prazniku pravijo nekateri, da v zadnjih 20 letih ni bilo lepšega prvoobhajilnega dneva.

Na binkoštno nedeljo pa smo imeli obisk bazoviške mladine in njenega »Poslednjega moža«. Več ljudi, ki stalno prihajajo k igram v našo dvorano, je izjavilo, da je bila to najlepša veseloigra za Dolino, kar imamo novo dvorano. Nekdo pa je duhovito pristavil: danes so v številnih družinah gospodarji in nemogoči oblastniki sinovi in ne več očete. Modernega ukazovalnega, neposlušnega sina bi bilo treba nagačiti, da bi spoznal in z njim ves njegov stan, svojo življenjsko zmožnost.

Bazovci so že v raznih dvoranah igrali omenjeno igro, zato si mnogi predstavljajte, kako zabavno bi bilo, če bi se očete in matere zabavali, nagačeni sin — hišni

komandant — pa bi poslušal — resnico. To bi bila res moderna igra in verjetno zelo koristna!

Kmalu, mogoče že prvo junijsko nedeljo obišče Dolino Slovenski oder iz Trsta. Igralci, dobrodošli, Slovenci pa pridite!

Zgonik - Samatorca

Dne 24. maja, na praznik Pomočnice kristjanov, smo imeli v naši župniji lepo slovesnost: prenos kipa lurske M.B. iz župne cerkve v Samatorco in slovesno posvetitev župnije Materi božji. Lepa majniška pobožnost nas je pripravljala na ta dogodek že cel mesec. Fantje in dekleta so zjutraj lepo pristopili k sv. zakramentom. Popoldne ob 4^h je prišel č. g. misijonar, ki je imel priložnostni govor. Sledila

SLOVENSKI ODER ponovi v nedeljo 31. maja ob 17^h v **BAZOVICI** veseloigro v treh dejanjih »**PEG, SRČEK MOJ**«
●—> Vabljeni domači in okoličani <—●

je posvetitev Srcu Marijinemu. Č. g. Krečič, kot namestnik g. dekana, je molil posvečenje in nato vodil procesijo. V Saležu smo se ustavili. G. misijonar je imel kratek nagovor. Nato se je procesija nadaljevala do Samatorce. Tu je bila sv. maša, med katero je g. misijonar spet govoril, in sicer o molitvi, ki jo Mati božja ob raznih prikazovanjih najbolj priporoča, namreč sv. rožni venec. Po sv. maši smo imeli offer za potrebne cerkve.

Tako smo zaključili v tem majniku pobožnosti stoletnice lurskih prikazovanj. Pohvala in zahvala vsem, ki so pripomogli k uspehu pobožnosti. Mati božja naj jim vsem izprosi obilo časnih in večnih milosti.

Bazovica

Nekdo je nekoč trdil, da KG objavlja samo poročila o prvih obhajilih in podobnih slovesnostih. To ne drži. Kdor ga vedno bere, ve, da ni res. Gotovo, da je o prvih obhajilih veliko poročil. In prav je, da KG pove, kako je bilo v raznih krajih ob slovesnostih, ki so najdražje krščanskemu ljudstvu.

Po tem uvodu, ki ima namen vzbuditi v bralcih sveto potrpežljivost, poročamo, da smo tudi mi zelo slovesno obhajali dan prvega obhajila naših 26 otrok. Število je samo na sebi kar zadovoljivo, če bi bili to samo bazoviški otroci. Naša župnija je obširna in ima po vojni še pol starodavne gročanske župnije. Prav vsaka vas je bila letos zastopana (oprostite, iz Božja ni bilo nobenega!). Največ otrok je sorazmerno dala Draga.

Praznik je zelo dobro potekel. K temu veliko pripomorejo pripravljani sestanki z materami. Letos so matere prišle kar dvakrat na razgovor.

Spremembe v mestnem avtobusnem prometu

Podjetje ATA bo v kratkem spremenilo načrt mestnih avtobusnih prog. Tako bo n. pr. proga št. 1 podaljšana do štandredkega trga. To je zelo potrebno zaradi novega naselja ljudskih hiš v Štandrežu. Na progi št. 4, Gorica-Podgora, bodo vozili avtobusi v obe smeri. Proga št. 5, ki je vozila na pokopališče, bo sedaj šla čez Podturn in bo od letališča vozila v Rupo, Gabrje in Sovodnje. Proga št. 8 bodo

Za naše razmere je bilo letos najbolj razveseljivo dejstvo to, da so skoraj vsi očetje prišli zjutraj in popoldne skupaj s prvoobhajanci na slovesnost. Dober korak naprej. Seveda bo treba korakati naprej do tistih obhajil, ko bomo očete videli tudi in predvsem pri obhajilni mizi. Pri materah je že dosežen cilj.

Slovesnost zelo povzdigne petje. Kot vsako leto so tudi letos prepevali otroci, ki imajo svoj zborček. Lepo pojo, toda če bi bili bolj pridni za vaje, bi lahko zapisali, da so imenitno peli. Malo več dobre volje!

NAS ODER je letos gostoval s »Poslednjim možem« že v treh krajih. Povsod so želi odobravanje. Prihodnjo nedeljo nastopijo pri morju: v Barkovljah. Če si hočete privoščiti dve uri smeha po lepem izprehodu ob obali, pridite prihodnjo nedeljo ob 18. uri v župnijsko dvorano v Barkovljah.

Če ste pa morja že siti, pridite pa na kras — v Bazovico! Imamo namreč od-

lične goste. Slovenski Oder vprižori veseloigro »Peg, srček moj«. In to prihodnjo nedeljo ob 17. uri.

Nočni nemir v Bregu

Fantje iz Boljuna so imeli veliko stanosko nesrečo, da so videli film »Most čez reko Kwai«. Sedaj jih včasih dobesedno prime in se spravijo v indijansko vrsto in tako hodijo po vaseh in trgih cele ure; prav kakor neki ubogi tam v Trstu pri Sv. Ivanu na zaprtem dvorišču. Na takih pohodih pojejo ali žvižgajo ali godejo znano melodijo iz omenjenega filma. Če bi že razgrajali v prvih večernih urah in samo v domači vasi, bi se kako razumeli, saj ponekod imajo »pusta« večkrat na leto, toda pred Boljuncani ni danes varna nobena vas v Bregu in na Krasu. To se vam spravijo na vespe in motorje in potem v eni noči obiščejo več krajev. Vozila pustijo navadno pred vami in nato se začne mačja muzika po trgih in cestah. Na samo Veliko noč letos so obredli več vasi in se proti zori velikonočnega jutra vrnili na izhodišče. Prav tako ali podobno se je zgodilo nekaj noči po Binkošti, torej v prejšnjem tednu.

Vendar za zaključek povemo, da nočnega miru ne motijo vsi fantje iz omenjene vasi; pri teh čudnih pohodih različne vrste sodeluje navadno kakšnih 30 do 50 oseb. Pohvalimo pametne in trezne fante, nočne in dneвне razgrajče pa prepustimo sodbi javnega mnjenja. Prav bi bilo, da bi se za ta nered zanimali tudi drugi časopisi! In tudi oni, ki so odgovorni za javni red, da ne bodo slišali samo slovenskih napovedovalcev na Proseku, javnih nočnih razgrajčev pa ne.

ukinili, ker bodo to progo prevzeli Ribjevi avtobusi, ki vozijo v Steverjan.

Prihodnji mesec otvoritev žičnice na Višarje

Videmska občina je odobrila trbiški občini kredit za ureditev in asfaltiranje ceste in parkirnega prostora pred žičnico, ki bo iz Ovčje vasi vozila na Sv. Višarje. Po zadnjih vesteh bodo žičnico slovesno otvorili prihodnji mesec. Upajmo, da bo služila predvsem romarjem in ne izletnikom ali morda še celo plesalcem.

SKPD v Gorici
vabi
na razstavo mladih slikarjev

ANDREJA KOSIČA
in
JOŽETA CEJA

Otvoritev razstave bo v nedeljo 31. maja 1959 ob 10.30 zjutraj v Marijinem domu na Placuti.

Razstava bo odprta od 31. maja do 7. junija. Med tednom od 17. do 20. ure. Od nedeljah od 10.30 do 12.30 in od 17. ure do 19. ure.

Pevma

Preteklo soboto in nedeljo nam je SKPD »Jože Abram« priredilo uspel vokalno-instrumentalni koncert. Spored je obsegal zborovski del ter solistične točke za klavir in violino. Podrobneje bomo o koncertu poročali prihodnjič.

Zaposlenost izven poljedelstva

Po številu gospodarsko aktivnih moških, zaposlenih izven poljedelstva, je na prvem

mestu Vel. Britanija s 93 na sto takih prebivalcev; slede Belgija s 86% nekmetijskega prebivalstva, Združene države s 84%, Avstralija in Zahodna Nemčija s 83%, Kanada in Južnoafriška zveza s 81 %, Holandija z 80%.

V drugi skupini z odstotkom nekmetijskega prebivalstva od 50 do 79% so: Švica, Nova Zelandija in Luksemburg z 78%, Avstrija in Švedska s 75%, Danska s 73%, Francija z 72%, Norveška s 69%, Norveška z 68%; Italija je na 17. mestu z razpredelnico s 66%.

GOSPODARSKA BLAGINJA NARODOV

A. I. — »Population bulletin« prinaša študijo o življenjski ravni v 36 pomembnejših državah na svetu, med katerimi pa ni držav iz »železne zaves«. Te se namreč samo hvalijo s svojim blagostanjem, kakršno je v številkah, nikomur ne povedo. Studija je bila sestavljena na osnovi petih pokazateljev življenjske ravni, ki so: 1) povprečna vrednost narodne proizvodnje v triletnem razdobju 1952-1954 na prebivalca, izražena v dolarjih; 2) odstotek prebivalstva iznad 15. leta starosti, ki zna pisati in brati, po podatkih okrog leta 1950; 3) odstotek moškega prebivalstva, ki je gospodarsko aktivno, in to izven poljedelstva, tudi po podatkih okrog leta 1950; 4) množina kalorij, ki jih je posameznik povprečno zaužil na dan v štiriletnem razdobju 1954-1957; 5) povprečna dnevna množina živalskih proteinov, izražena v gramih, ki je odpadla na prebivalca v omejenem štiriletnem razdobju.

V statistični lestvici, ki kaže povprečno vrednost narodne proizvodnje, so na prvem mestu Združene države s 1870 dolar na prebivalca na leto. Slede: Kanada 1310 dolarji; Švica s 1010, Nova Zelandija s 1000, Avstralija in Švedska z 950, Luksemburg z 890, Belgija z 800, Velika Britanija s 780, Danska s 750, Francija in Norveška s 740, Finska s 670, Venezuela s 540, Nemčija s 510, Holandska s 500, Argentina 460, Irska s 410, Avstrija s 370, Italija s 310.

Japonska je na 30. mestu s 190 dolar povprečne vrednosti svoje proizvodnje na prebivalca, Grčija na 26. mestu z 220 dolarji, Portugalska na 29. mestu z 200, Brazilija na 25. mestu z 230, Južnoafriška zveza na 22. mestu s 300 in Mehika na 21. mestu z 220 dolarji.

Na zadnjih dveh mestih sta Pakistan 70 in Indija s 60 dolarji.

Kratke novice

Pismenost

Po odstotku pismenosti prebivalstva, starega nad 15 let, si deli prvo mesto z 98-99 odstotki kar 12 držav in od teh jih je 10 v Evropi: Avstrija, Danska, Finska, Zah. Nemčija, Velika Britanija, Irska, Norveška, Holandija, Švedska in Švica; izven-evropski državi z največjim odstotkom ljudi, ki znajo pisati in brati, pa sta Avstralija in Nova Zelandija. Zanimivo je, da so vse države severne Evrope na prvih mestih.

Za tem ducatom držav, kjer praktično ne poznajo več nepismenosti, sledi skupina držav z odstotkom pismenih od 96,4 do 98%. Te države so: Kanada, Japonska, Združene države, Luksemburg, Belgija in Francija. Italija je na 18. mestu s 85-90% in za njo so Argentina s 86,4%, Kuba s 75-80%, Grčija s 74,1% itd.

Na zadnjih petih mestih so Pakistan s 13,1% pismenega prebivalstva, Indija z 19,3%, Egipt z 19,9%, Turčija z 31,9% in Honduras s 35,2%.

Poraba kalorij in proteinov

V tem pogledu prednjači Irska s 3590 kalorijami na prebivalca na dan; na drugem mestu je Nova Zelandija s 3390 kalorijami. V skupini držav, kjer porabijo prebivalci več kot 3000 kalorij na dan, so še Danska, Vel. Britanija, Kanada, Združene države, Švica in Švedska. Skoro vse te države imajo mnogo hladnejše podnebje od Italije, ki je na 22. mestu z 2560 kalorijami na prebivalca. Pred njo so Zah. Nemčija, Francija, Belgija, Holandija, Avstrija, Argentina, Turčija, Južnoafriška zveza, Egipt in Grčija z 2580 kalorijami.

Tudi v tej statistiki sta na zadnjih mestih Indija s 1880 in Pakistan s 1990 kalorijami na prebivalca. Isti državi zavzemata zadnji mesti tudi v statistiki o zaužitju proteinov na prebivalca, in sicer s 6 in 8 grami na dan.

V tej statistični tabeli zavzema Italija 20. mesto s 24 grami na prebivalca.

Začetna dela za oljevod Italija-Švica

Pred dnevi sta predsednik zbornice Segni in minister Ferrari Agraditi otvorila dela za oljevod, ki bo vezal Italijo s Švico. Speljan bo iz Genove do Aigle ob Zenevskem jezeru preko Velikega sv. Bernarda. Imel bo tudi stranske veje, ki bodo dosegle Milan, Turin in Piacenzo, v Švici pa Frieburg, Bern, Aarau, Sciafuzo in preko Južne Nemčije Monakovo na Bavarskem. Oljevod bodo gradili tri leta in bo že od začetka pri njegovi gradnji zaposlenih na tisoče delavcev raznih strok. Ko pa bo začel delovati, se bo promet genovskih petrolejskih ladij naglo dvignil, saj bo po novem oljevodu prispevo v genovsko luko 4 milijone ton surovega olja letno. Genova se zato pripravljala, da bo zgradila velikanško petrolejsko pristanišče, globoko 15 metrov.

Desetletnica založništva Rizzoli

Pretekli teden je milansko založništvo Rizzoli (B.U.R. - Biblioteca Universale Rizzoli) praznovalo svojo prvo desetletnico obstoja. Uveljavilo se je kot najresnejše založništvo povojnega časa. V tem obdobju je izdalo 263 del raznih pisateljev v skupni nakladi 14 milijonov izvodov. Prva knjiga, ki jo je založništvo izdalo v zmedenih povojnih letih, je bila Manzoni jeva »Zarocenci«, ki je doživela velik uspeh, kljub temu, da so jo že vsi poznali. Dela, ki so v tem prvem desetletju doživela največji uspeh, so: Shakespearejev Otel (127.000 izvodov), Romej in Julija (116.000 izv.), Leopardijevi spevi (116.000 izv.). V tem desetletju je bila pri založništvu B.U.R. v največji meri zastopana

Francija in sicer s 64 deli. Shakespeare nosi primat s 17 prevodi. Shakespeare sploh v zadnjem desetletju najbolj čita pisatelj v vseh deželah sveta, vključno tudi Rusijo, kar je velika zasługa Sternaka, ki je prevedel veliko števil njegovih del.

OBVESTILA

SPREJEMNI IZPIT. Ravnateljstvo Nib s srednje šole (gimnazije) v Gorici sporoča, da se sprejemni izpiti za to šolo pričnejo 17. junija ob 9. uri s pismeno nalogo iz slovensčine.

Za priprave k temu izpitu je treba vložiti na ravnateljstvo šole najkasneje 30. maja prošnjo po navodilih, ki so razglasni deski šole v ul. Randaccio.

ROMANJE V LORETO. Apostolstvo v litve sporoča vsem slovenskim vernikom iz Gorice in podeželja, da se bo vrš v nedeljo in ponedeljek dne 5. in 6. julija romanje v Loreto in Assisi.

Odhod iz Gorice ob 3h zjutraj točno Travnika. Zbiranje na Travniku ob 2h zjutraj.

Vpisovanje pri g. fotografu Kleindien na Travniku, kjer boste izvedeli vse potrebne podatke. Pohitite z vpisovanjem! Cena L 3.300.

DAROVI

Za Marijanišče na Opčinah: N. N., Tr 1.000 lir.

Za novi Marijin dom v Rojanu: Mestna Marijina družba iz Trsta ob svoji 60-letnici 50.000 lir. — Bog plačaj!

Za Katoliški glas: V počastitev spomina ob 14. obletnici iz Vetrinja vrnjene in komunistih pobite Slov. protikomunistične vojske poklanjata Vinko in Danila Lestak (Rim) 1.000 lir.

Za sklad KG: Franc Terpin, Steverja 1.000 lir.

Iskrena hvala!

TRŽAŠKO ROMANJE V RIMU

Kakor smo že poročali, želi g. škof, se tržaškega romanja v Rim v mesecu septembru udeležiti tudi slovenski verniki. Z njegovim privolenjem smo skušali organizirati svojo lastno skupino, ki bi ob celotnega romanja popolnoma nevisna. Skupaj bi se samo vozili in šli avdienco k sv. očetu. Skazalo se je, je to nemogoče iz raznih vzrokov.

Zato prosimo tiste vernike, ki se želijo udeležiti tržaškega romanja v Rim in tako odzvati vabilu g. škofa, naj se tak vpišejo pri vodstvu romanja v ulici Lazzaretto Vecchio št. 12 I. nadstropje (V. laggio Sereno) v uradnih urah od 10. 12. in od 16. do 20. ure, tel. 35066.

Pri vodstvu bodo dobili tudi vse potrebne informacije.

Stroški romanja bodo 14.300 L. Če bo avdiencia pri sv. očetu v Castel Gandolfo, se stroški povečajo za 600 L.

Poseben romarski vlak odpelje iz Trsta v soboto 26. sept. zjutraj in se vrne v rek 29. sept. zjutraj.

Tisti, ki se vpiše, naj pri vpisu poda za želi biti skupaj z drugimi slov. verniki. Če se jih bo priglasilo večje število, bomo zanje poskrbeli posebno vodstvo v Rimu in tudi kakšno posebno pobožnost.

Odbor duhovske zveze v Trstu

ROJANSKI FANTJE vprižorijo v nedeljo 31. maja od 17.15 šaloigro »ANARHISTI«. Med odmori srečolov. Petje.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpa trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več vrst davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik. Tiska tiskarna Budin v Gorici